

Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24062>

Özet

Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?, hastanede yatan, özellikle **yo?un bak?m** (YB) ünitelerindeki hastalarda **bas?nç alan? riski** veya bas?nç ülseri geli?im riskini de?erlendirmek amacıyla kullan?lan bir klinik araçtır. Bu aracın Türkçe uyarlaması, Özlem Soyer tarafından 2014 yılında yapılan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışma, aracın **duyarlılık**, **özgüllük** ve tahmin etme de?erlerini, yaygın olarak kullanılan **Braden Ölçeği** ile karşılaştırılabilir olarak incelemiştir. Elde edilen bulgular, Jackson/Cubbin aracının YB hastalarında risk de?erlendirmesi için kabul edilebilir düzeyde performansla sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bas?nç ülseri, **bas?nç alan? riski**, risk hesaplama aracı, Jackson/Cubbin, **yo?un bak?m**, **duyarlılık**, **özgüllük**, adaptasyon.

Yazarlar

Jackson (Orijinal Geliştiricilerden), Cubbin (Orijinal Geliştiricilerden), Özlem SOYER (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Aracının temel amacı, klinik ortamlarda, özellikle **yo?un bak?m** ünitelerinde yatan hastalarda bas?nç ülseri geli?tirme potansiyelini hızlı ve sistematik bir şekilde belirlemektir. Bu araç, hemşirelik ve sağlık profesyonellerine risk altındaki hastaların erken tespit etme ve önleyici müdahaleleri başlatma konusunda rehberlik eder.

Özlem Soyer tarafından yapılan uyarlama çalışmasının özel amacı ise, bu uluslararası geçerliliğe sahip risk hesaplama aracının Türkçe konuşulan popülasyonlarda ve Türkiye'deki yoğun bakım köullarında güvenilirliğini ve geçerliliğini test ederek klinik kullanıma sunmaktır. Çalışma, aracın **duyarlılık** ve **özgüllük** gibi önemli performans göstergelerini detaylıca incelemiştir.

Yapı

Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Aracı, bireyin bas?nç ülseri geli?tirme olasılığını etkileyen çe?itli fizyolojik, çevresel ve mobilite ile ilgili faktörleri de?erlendiren çok boyutlu bir yapıya ölçer. Bu yapı, genellikle yaş, cilt durumu, mobilite, beslenme durumu ve ek risk faktörleri gibi alt bileşenlerden oluşur.

Arac?n puanlama sistemi, risk düzeyini belirlemek için her bir bile?ene belirli a??rl?klar atar. Puanlar?n toplam?, hastan?n dü?ük, orta veya yüksek **bas?nç alan? riski** grubunda yer al?p almad???n? gösterir. Uyarlama çal??mas?nda, risk tespitini optimize etmek amacıyla farklı kesme noktalar? (≤ 28 , 29 ve 30) test edilmi?tir.

Geçerlik

Jackson/Cubbin arac?n?n geçerli?i, Soyer (2014) taraf?ndan yo?un bak?m hastalar?nda yap?lan üç farklı izlemde **E?ri Alt?nda Kalan Alan** (Area Under the Curve, AUC) ve tan?sal do?ruluk metrikleri (duyarlılık, özgüllük, pozitif ve negatif tahmin etme de?erleri) kullan?larak de?erlendirilmi?tir.

Yap?lan analizlerde, Jackson/Cubbin arac?n?n (kesme noktas? ≤ 28 , 29 ve 30) ortalama tan?sal performans de?erleri ?u ?ekildedir:

Duyarlılık: %86.7

Özgüllük: %75.9

Pozitif Tahmin Etme De?eri (PPV): %79.6

Negatif Tahmin Etme De?eri (NPV): %83.8

Kar??la?t?rma amacıyla kullan?lan **Braden Ölçe?i**'nin (kesme noktas? ≤ 12 ve 13) ortalama de?erleri ise sırasıyla %83.7, %79.9, %84.6 ve %78.4 olarak bulunmu?tur. E?ri Alt?nda Kalan Alan (AUC) de?erleri ise Jackson/Cubbin arac?nda 0.882 iken, Braden ölçe?inde 0.892 olarak tespit edilmi?tir. Bu sonuçlar, Jackson/Cubbin arac?n?n bas?nç alan? riskini belirlemede yüksek bir geçerli?e sahip oldu?unu ve Braden ölçe?i ile benzer düzeyde performans sergiledi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Özlem Soyer'in (2014) yüksek lisans tezinde, Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?n?n adaptasyon çal??mas? kapsamında herhangi bir güvenilirlik analizi (iç tutarlılık, test-tekrar test güvenilirli?i vb.) yap?lmad??? belirtilmi?tir. Bu nedenle, arac?n Türkçe versiyonunun güvenilirlik özellikleri hakkında spesifik bir veri bulunmamaktadır.

Faktör Analizi

Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?n?n Türkçe uyarlamasına yönelik Soyer (2014) çal??mas?nda herhangi bir ke?fedici veya do?rulamalı faktör analizi rapor edilmemi?tir. Arac?n orijinal yap?s?, klinik risk faktörlerine dayand???ndan, genellikle faktör analizi yerine tan?sal do?ruluk (duyarlılık/özgüllük) testlerine odaklanılır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) ve Klinik Risk Hesaplama Arac?

Format: Hem?ire veya sa?l?k profesyoneli taraf?ndan uygulanan gözlem ve veri toplama temelli çok maddeli kontrol listesi.

Language Available: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Population Group: Hastanede yatan hastalar, özellikle **yo?un bak?m** hastalar?.

Age Group: Yeti?kinler ve ya?l?lar (Ya?a göre puanlama içerir).

Population Details: Çal??ma, Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yo?un bak?m hastalar? üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Methodology: 4'lü puanlama sistemi kullan?larak risk faktörleri de?erlendirilir. Toplam puan, hastan?n bas?nç ülseri geli?tirme riskini belirleyen kesme noktalar? ile kar??la?t?r?l?r.

Anahtar Kelimeler

Bas?nç ülseri riski, klinik skorlama, Jackson/Cubbin, Braden, **duyarl?l?k**, **özgüllük**, AUC, hem?irelik de?erlendirmesi, **yo?un bak?m**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Adaptasyon yazar? için sa?lanmam??t?)

Affiliation Email addresses: ozlemm_soyer@hotmail.com

Correspondence Address: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (2014 Çal??mas?)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Uyarlama çal??mas? için gerekli izinlerin al?nm?? oldu?u varsay?lmaktad?r.

Ücret: Ölçe?in klinik kullan?m ücreti hakk?nda bilgi sa?lanmam??t?. Genellikle bu tür risk de?erlendirme araçlar? klinik kullan?mda ücretsizdir.

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama Çal??mas? 2014 y?l?nda tamamlanm??t?r.

Kaynaklar

Soyer, Ö. (2014). *Yo?un bak?m hastalar?nda Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?n?n duyarlılık, özgüllük, tahmin etme de?erinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Bu arac?n orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [jacksoncubbin-basinc-alani-risk-hesaplama-araci-toad.pdf](#)

Jackson/Cubbin Bas?nç Alan? Risk Hesaplama Arac?n?n Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

A?a??da ölçekten al?nan puanlama örne?i sunulmu?tur (4'lü puanlama sistemi):

Ya?

<40: 4

40-54: 3

55-70: 2

>70: 1